

1. Bu testte sırasıyla, Tarih (1 - 15), Coğrafya (16 - 27), Felsefe (28 - 35), Din Kültürü ve Ahlak Bilgisi (36 - 40), Din Kültürü ve Ahlak Bilgisi dersini yasal olarak almak zorunda olmayan veya farklı müfredat ile alanlar için Felsefe (41 - 45) alanlarına ait toplam 45 soru vardır.

2. Cevaplarınızı, cevap kâğıdının Sosyal Bilimler Testi için ayrılan kısmına işaretleyiniz.

1. Parşömenin Bergama şehrinde icat edilmiş olmasıyla aşağıdaki olaylardan hangisi arasında doğrudan bir ilişki kurulabilir?

- A) Bergama Kütüphanesinin, Antik Çağ'ın en zengin iki kütüphanesinden biri olması
- B) III. Attalos'un Bergama Krallığı'nı bir vasiyetle Roma halkına bırakması
- C) Bergama Krallığı'nın İyonya ayaklanmasına destek vermesi
- D) İskenderiye Kütüphanesinin yakılması
- E) Roma'nın MÖ 129'da Bergama Krallığı'nı ele geçirmesi

2. Arap ülkelerinden kuzeye, Bizans'tan doğuya uzanan ticaret yolları üzerinde yaşayan Hazarlar, VII. ve IX. yüzyıllar arasında bulundukları bölgede huzuru ve ulaşım güvenliğini sağlayarak bu dönemin Hazar Barış Çağı olarak adlandırılmasına neden olmuştur.

Bu durumun, aşağıdakilerden hangisinde etkili olduğu savunulamaz?

- A) Ticaretin canlanmasında
- B) Kültürel etkileşimin artmasında
- C) Farklı dinlerin yayılmasında
- D) Ülkede refahın yükselmesinde
- E) Türkçenin ortak dil olarak kullanılmasında

3. İslamiyet öncesi Arabistan'da barışın hâkim olduğu "Haram Ayları"nda Mekke ve çevresinde panayırlar kurulur, ticaret yapılır, eğlenceler ve şiir yarışmaları düzenlenirdi. Bu dönemde ayrıca putların bulunduğu Kâbe ziyaret edilirdi.

Buna göre aşağıdakilerden hangisi ileri sürülemez?

- A) Sosyal ve kültürel gelişmelerin yaşandığı
- B) Toplumsal barışın sağlandığı
- C) Arapçanın farklı coğrafyalara yayıldığı
- D) Arap edebiyatının geliştiği
- E) Dinî etkinliklerin yapıldığı

4. Anadolu Selçuklu Devleti'nde hükümdarların Keyhüsrev, Keykubat ve Keykavus gibi adlar kullanmalarının aşağıdakilerden hangisini gösterdiği savunulabilir?

- A) İlk Türk devletlerine ait gelenekleri devam ettirdiklerini
- B) Fars kültürünün etkisinde kaldıklarını
- C) Anadolu'nun eski kültürlerinden etkilendiklerini
- D) Arapça unvanları öne çıkardıklarını
- E) Bizans'ın hükümdarlık unvanlarını kullandıklarını

5. Osmanlı Devleti, Rumeli'ye geçmesiyle birlikte ele geçirdiği topraklara Anadolu'nun çeşitli yerleşim yerlerinden önemli miktarda Türk nüfusu yerleştirmiştir.

Bu durumun aşağıdakilerden hangisine neden olduğu savunulabilir?

- A) Avrupalı devletlerle ilişkilerin gelişmesine
- B) Osmanlı egemenliğinin Balkanlarda giderek güçlenmesine
- C) Anadolu'da Celâli İsyanlarının çıkmasına
- D) Osmanlı Devleti'ndeki Türk nüfusunun azalmasına
- E) Balkan devletlerinin siyasi ayrıcalıklar kazanmasına

6. Viyana Kongresi'nde Kutsal İttifak oluşturan monarşik Avrupa devletleri; ırk, dil, din unsurlarını gözetmeden sınırları yeniden çizmiş ancak bu durum tepkilere yol açmıştır. Bu devletler, monarşik yapılarını korumak için tepkilere karşı baskı ve şiddet uygularken içlerinden bazıları Osmanlı Devleti'nde çıkan Yunan isyanını desteklemişlerdir.

Bu durum aşağıdakilerden hangisinin bir göstergesidir?

- A) Avrupa'da barış ortamının sağlandığının
- B) Osmanlı Devleti'nin denge politikası izlediğinin
- C) Avrupa devletlerinin çıkarları doğrultusunda hareket ettiğinin
- D) Osmanlı Devleti'nin ıslahat çalışmaları yaptığının
- E) Avrupa devletlerinin yönetime halkın katılımını hedeflediğinin

7. Osmanlı Devleti'nde 1856-1909 yılları arasında, Müslüman olmayanlar askerlik bedeli ödeyerek askerlikten muaf tutulmuştur. 1909'da çıkarılan bir kanunla askerlik muafiyeti kaldırılarak Müslüman olmayanlar da askere alınmaya başlanmıştır.

Aşağıdakilerden hangisinin, Müslüman olmayanların askere alınma nedenlerinden biri olduğu savunulamaz?

- A) Zorunlu askerlik sistemini yaygınlaştırmak
- B) Anayasadaki eşitlik ilkesini hayata geçirmek
- C) Müslüman olmayanların devlete bağlılığını güçlendirmek
- D) Avrupa devletlerinin iç işlerine karışmalarını önlemek
- E) Ordunun asker sayısını artırmak

8. **Aşağıdakilerden hangisinin, Osmanlı Devleti'nde Türk milliyetçiliğinin gelişmesinde etkili olduğu savunulamaz?**

- A) Fransız İhtilali'nin Türk aydınlarını etkilemesi
- B) Yapılan ıslahata rağmen Müslüman olmayanların ayrılıkçı hareketlerinin devam etmesi
- C) Rusya'dan gelen Türk aydınlarının faaliyetleri
- D) Birinci Dünya Savaşı'nda Osmanlı padişahının halife unvanıyla yaptığı cihat çağrısına Arapların uymaması
- E) Tanzimat Fermanı'nın ilan edilmesi

9. Amasya Genelgesi'nin 6. maddesi "Askerî ve millî örgütlerin hiçbir biçimde dağıtılmaması, komutanlıkların başkalarına bırakılmaması, silah ve cephanenin elden çıkarılmaması, vatanın herhangi bir yerinde yeniden başlayacak bir düşman işgali bütün orduyu ilgilendirdiğinden vatanın hep birlikte savunulması" şeklindedir.

Bu maddeye göre aşağıdakilerden hangisine ulaşamaz?

- A) İş başındaki komutanların görevlerini terk etmemesine
  - B) Askerî ve sivil örgütlerin birlikte hareket etmesi gerektiğine
  - C) Temsilciler Kurulunun hükûmet gibi hareket ettiğine
  - D) Anlaşma Devletlerine cephe alındığına
  - E) İşgallere karşı direnileceğine
10. Daha önce Millî Mücadele'ye cephe olan İstanbul Hükûmeti, Ali Rıza Paşa'nın sadrazam olmasıyla Millî Mücadele taraftarlarıyla yakın ilişki içine girerek Amasya Görüşmelerinde bulunmuştur.

İstanbul Hükûmetinin tutum değişikliğine aşağıdakilerden hangisinin neden olduğu savunulabilir?

- A) Millî Mücadele taraftarlarının giderek güçlenmesinin
- B) Batı Cephesi'nde düzenli ordunun kurulmasının
- C) Doğu Cephesi'nin kapanmasının
- D) Londra Konferansı'na TBMM Hükûmetinin de çağrılmasının
- E) Anlaşma Devletlerinin baskısından kurtulmak istemesinin

11. Sovyet Rusya, Kurtuluş Savaşı sırasında TBMM Hükûmetine sağladığı askerî ve ekonomik yardımlarla Millî Mücadele'ye destek vermiştir.

Aşağıdakilerden hangisinin, Sovyet Rusya'nın bu politikasının nedenlerinden biri olduğu savunulamaz?

- A) Anlaşma Devletlerinin Sovyet Rusya ile Türkiye'nin ortak düşmanı olmaları
- B) Türk ve Rus halkları arasında tarihten gelen dostluk bağları
- C) Türkiye'ye sosyalist rejim ihraç etme düşüncesi
- D) Sovyet Rusya'nın uluslararası alandaki yalnızlığı
- E) Anlaşma Devletlerinin Boğazları kontrol etmesini önleme isteği

12. Harf inkılabı sırasında, Latin alfabesinde bulunan bazı harfler alınmadığı gibi Türkçeye özgü bazı harfler de üretilmiştir.

Bu uygulamalara dayanarak harf inkılabıyla ilgili aşağıdakilerden hangisine ulaşılabilir?

- A) Arap alfabesinin bir süre daha kullanıldığına
- B) Latin alfabesinin alınmasının tepkiyle karşılandığına
- C) Eski Türk alfabelerinden de yararlanıldığına
- D) Latin alfabesinin Türkçeye uyarlandığına
- E) Arap alfabesinin bazı harflerinin yeni alfabede yer aldığına

13. Ülkedeki seçim sonuçlarını, seçmenlerin eğitim düzeyine bakarak yorumlamak ve eğitim düzeyi daha yüksek olanların yönetimde ve siyasette daha çok söz sahibi olması gerektiğini savunmanın, aşağıdaki Atatürk ilkelerinden hangisine aykırı bir yaklaşım olduğu savunulabilir?

A) Halkçılık   B) Laiklik   C) Devletçilik
D) Milliyetçilik   E) İnkılapçılık

14. Atatürk Dönemi'nde Türkiye, izlediği barışçı dış politika sayesinde bölgede bir istikrar unsuru olmuştur.

O dönemde, Türkiye'nin bu konuma ulaşmasında aşağıdaki gelişmelerden hangisinin etkisi olmamıştır?

A) Milletler Cemiyetine üye olunması
B) Balkan Antantı'nın imzalanması
C) Batılı ülkeler ile Sovyetler Birliği arasında hassas bir denge kurulması
D) Kuzey Atlantik Antlaşması Örgütüne (NATO) üye olunması
E) Sadabat Paktı'nın imzalanması

15. Bir ülkenin jeopolitiğini oluşturan ana unsurlar;

I. sosyo-kültürel değerleri,
II. ekonomik değerleri,
III. coğrafi konumu,
IV. askerî değerleri

olarak belirlenmiştir.

Bunlardan hangileri, bir ülke jeopolitiğinin değişen unsurları olarak kabul edilebilir?

A) I ve III   B) II ve III   C) III ve IV
D) I, II ve III   E) I, II ve IV

16. UNESCO'nun 2013 yılını "Pîrî Reis'in Dünya Haritası'nı Anma Yılı" ilan etmesiyle bir grup öğrenci, bu haritanın sergilendiği Topkapı Sarayı Müzesi'ni ziyaret etmiştir. Haritayı inceleyen öğrencilerle müze yetkilisi arasında aşağıdaki konuşmalar geçmiştir.

Müze yetkilisi: "Çocuklar, harita 1513 yılında ceylan derisi üzerine çizilmiştir. Derinin bu 500 yıllık zamanda kurumasıyla haritanın boyutunda bir küçülme meydana gelmiştir. Eğer bu harita üzerinde uzunluk ölçmek isteseydik sizce hangi ölçek türü daha güvenilir olurdu?"

Burak: "Kesir ölçek en doğru sonucu verir."

Ayşe: "Böyle bir durumda çizgi ölçek en doğru sonucu verir."

Murat: "Çizgi ölçek de harita ile birlikte küçüleceğinden güvenilirmez. Bu nedenle kesir ölçek kullanmak en doğrusu olur."

Burhan: "Çizgi ölçek de harita ile birlikte orantılı küçüleceğinden bence çizgi ölçek daha güvenilir olur."

Verilen bilgiler dikkate alındığında öğrencilerden hangileri doğru yorum yapmıştır?

A) Burak ve Murat
B) Burak ve Ayşe
C) Ayşe ve Murat
D) Murat ve Burhan
E) Ayşe ve Burhan

17.

Ticaret yolları, yelkenli gemiler döneminde geniş alanlı rüzgâr sistemlerine bağlı olarak gelişmişti. Yukarıdaki haritada gösterilen I numaralı ticaret yolunu takip ederek Amerika'ya ulaşan Avrupalı gemiciler, Avrupa'ya dönüşlerinde de II numaralı ticaret yolunu kullanıyorlardı.

Buna göre, haritada numaralandırılarak gösterilen ticaret yollarını oluşturan rüzgâr sistemleri aşağıdakilerden hangisinde doğru olarak verilmiştir?

I

II

A) Kutup rüzgârları	Batı rüzgârları
B) Batı rüzgârları	Kutup rüzgârları
C) Alize rüzgârları	Batı rüzgârları
D) Batı rüzgârları	Alize rüzgârları
E) Alize rüzgârları	Kutup rüzgârları

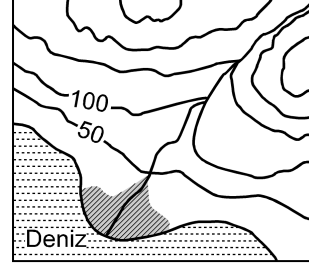
18.

- I. Magmatik kayalar
- II. Fosiller
- III. Deprem dalgaları
- IV. Tortul kayalar

Yukarıdakilerden hangileri, yerkürenin iç yapısı hakkında bilgi veren kanıtlar arasında sayılamaz?

A) Yalnız I	B) I ve III	C) II ve III
D) II ve IV	E) III ve IV	

19.

Yukarıdaki topoğrafya haritasında taralı alandaki alüvyal topraklarda horizonların oluşmamasının nedeni aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Eğimin azaldığı yerlerde oluşması
- B) Mineral ve organik madde bakımından zengin olması
- C) Taban suyunun yüksek olması
- D) Kil içeriğinin yüksek olması
- E) Akarsuların getirdiği malzemelerle sürekli yenilenmiş olması

20. Coğrafya öğretmeni Şebnem Hanım, sınıfındaki öğrencileri gruplara ayırmış ve onlardan yaşadıkları yerin ekonomik, kültürel ve teknolojik imkânlarını araştırarak rapor hâline getirmelerini istemiştir. Buna göre;

Eriş grubu: Bölgelerinde ne tür hayvanların yetiştirildiğini ve kültür balıkçılığı ile uğraşan işletmeleri,

İzmir grubu: Yaşadıkları alandaki *İnternet*, yazılı ve görsel medya hizmetleriyle bunların kullanılabilirlik durumlarını,

Tümer tekin grubu: Bölgelerinde faaliyette bulunan iki termal tesisi ve bu tesislere kaynak olan sıcak suların çıktığı alanları

rapor hâline getirerek sınıfta sunmuşlardır.

Grupların çalışma konularına bakıldığında aşağıdakilerin hangisinde, beşerî coğrafyanın alt dalıyla ilişkilendirilecek bir rapor çalışması yapılmamıştır?

- A) Nüfus coğrafyası
- B) Turizm coğrafyası
- C) Tarım coğrafyası
- D) Enerji coğrafyası
- E) Ulaşım coğrafyası

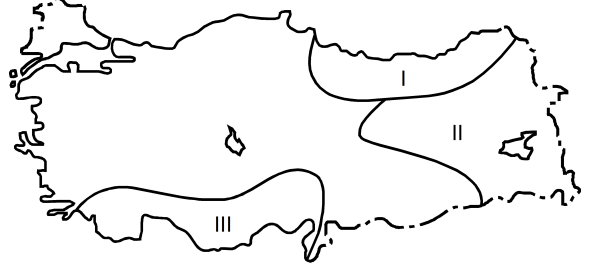
21. Aşağıda, bir ülke nüfusu içerisindeki yaşlı nüfus oranının artışıyla ilgili olarak bazı yargılar verilmiştir.

- I. İnsan gücü bakımından ülke savunmasını zayıflatır.
- II. Kamunun tasarruf oranını yükseltir.
- III. Göçmen işçi ihtiyacını artırır.
- IV. Sosyal güvenlik kurumlarının giderini artırır.

Buna göre, yukarıdaki yargılardan hangileri yanlıştır?

- A) Yalnız I
- B) Yalnız II
- C) I ve III
- D) II ve IV
- E) III ve IV

22.

Yukarıdaki Türkiye haritasında numaralarla gösterilen alanlardaki akarsular denge profiline ulaşmamıştır.

Bu durum aşağıdaki özelliklerden hangisiyle çelişir?

- A) Akış hızlarının fazla olmasıyla
- B) Enerji potansiyelinin yüksek olmasıyla
- C) Derine aşındırmanın yüksek olmasıyla
- D) Yük miktarının düşük olmasıyla
- E) Vadilerinin genellikle "V" profilli olmasıyla

23. Gündüz ısınan karalar, gece ısıma yoluyla enerji kaybeder. Bu kayıp her yerde aynı oranda olmaz. Yükseltinin fazla olduğu alanlarda, havanın yoğunluğu ve su buharı daha az olduğu için alçak alanlara göre enerji kaybı daha çok olur.

Buna göre aşağıdaki il merkezlerinden hangisinde, geceleri enerji kaybı diğerlerine göre daha fazladır?

- A) Manisa
- B) Sivas
- C) Konya
- D) Çorum
- E) Kırşehir

24.

Yukarıdaki harita üzerinde taranarak gösterilen alanlarda değişik ölçütlere göre coğrafi bölgeler belirlenmek istenmektedir.

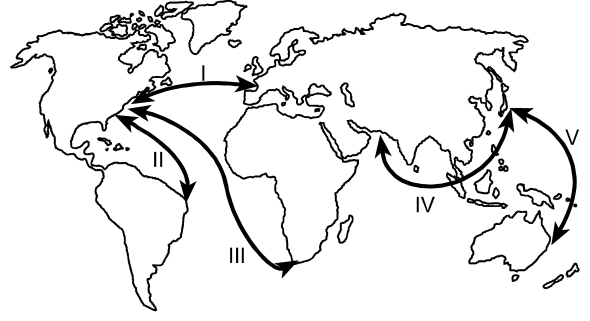
Buna göre oluşturulacak;

- I. ekvatorial iklim bölgesi,
- II. yağmur ormanları bölgesi,
- III. tsunami risk bölgesi,
- IV. aktif volkanlar bölgesi

sınıflamalarından hangilerinin, bütün alanlar için geçerli bir bölge sınıflaması olduğu söylenebilir?

- A) I ve II
- B) I ve III
- C) II ve III
- D) II ve IV
- E) III ve IV

25.

Deniz yolu ulaşımı ile dünyanın farklı yerleri arasında önemli ticari ilişkiler kurulmaktadır. Bölgeler arası etkileşimin fazla olduğu yerler arasında deniz yolu ulaşımı da oldukça gelişmiş durumdadır.

Buna göre yukarıdaki haritada gösterilen güzergâhlardan hangisi, en fazla gelişen deniz yolu güzergâhı durumundadır?

- A) I
- B) II
- C) III
- D) IV
- E) V

26. Herhangi bir alanın 1950'li ve 2000'li yıllara ait topoğrafya haritaları incelendiğinde doğal ortamda insan etkisi ile meydana gelen değişimler daha net görülebilir.

Bu değişime bağlı olarak topoğrafya haritalarında aşağıdakilerden hangisi gözlenemez?

- A) Göl sayısının farklılığı
- B) Ulaşım ağının değişmesi
- C) Taşkına uğrayan alanların değişmesi
- D) Kentsel alanlardaki farklılaşma
- E) Bitki örtüsündeki farklılaşma

27. Erozyona sebep olan faktör ve etkisini gösteren aşağıdaki örnek olay eşleşmelerinden hangisi yanlıştır?

Sebebe olan faktör	Örnek olay
A) Yer şekillerinin engebeli ve eğimli olması	Toprağın yamaç boyunca taşınması
B) Yanlış arazi kullanımı	Uygun olmayan alanların tarıma açılması
C) İklim elemanlarının etkisi	Sağanak yağışlarla toprağın taşınması
D) Doğal bitki örtüsünün tahribi	Meralarda aşırı hayvan otlatılması
E) Ana materyalin etkisi	Volkanik sahalarda daha az erozyon görülmesi

28. Felsefe sorularla doğar, büyür, gelişir. Ancak felsefi soru diğer sorulardan farklıdır. Felsefe, olanla yetinmez. Bu yüzden insan ve zihnini sürekli arayışa sürükler. Bu eylemle de yaşamı, varlığı, bilgiyi ve değerleri daha da anlamlı bir hâle getirmeyi amaçlamaktadır. Belki de bu yüzden olacak ki her insan kendini tanımaya ve bilmeye başladığı ilk günden itibaren “Ben kimim, neyim ve ne olacağım?”, “Evren nedir?”, “Dünya nedir?”, “Doğru nedir?”, “Güzel nedir?”, “Adalet nedir?” veya “Eşitlik nedir?” gibi birçok soru sormaktadır.

Bu parçaya göre aşağıdakilerden hangisi, felsefi soruyu diğer sorulardan ayıran özelliklerden biri değildir?

- A) Var olanla yetinmemesi
- B) Neden-sonuç ilişkileri araması
- C) Eleştirel ve sorgulayıcı olması
- D) Bitmez tükenmez arayışlardan oluşması
- E) Yaşamı ve varlığı anlamlandırması

29. Felsefenin bilimler gibi bir gelişim süreci yoktur. Bizim, “Hippokrat Yemini” ile hekimlikte ahlak ölçülerini belirleyerek tarihe mal olan Hekim Hippokrates’ten tıp alanında çok ileride olduğumuz kesindir. Oysa Platon’dan çok daha ileride olduğumuzu söyleyemeyiz. Ancak onun yararlandığı bilimsel bilgi sürecinden daha ilerideyiz. Felsefe üretiminde belki de bir düşünürün dediği gibi sadece Platon’a dipnot yazıyoruz.

Bu parça felsefi bilginin aşağıdaki özelliklerinden hangisini vurgulamaktadır?

- A) Akla dayalı olma
- B) Evrensel olma
- C) Eleştirel olma
- D) Kümülatif olma
- E) Bütünleyici olma

30. Descartes, *Metot Üzerine Konuşma* adlı kitabına sağduyunun eşit olarak dağıtıldığını söyleyen cümleyle başlar. Ona göre bunun kanıtı, başka konularda kendilerine verilenle yetinmeyen insanların, sağduyu söz konusu olduğunda kendilerinde bulunandan şikâyetçi olmamasıdır. Sağduyu doğruyu yanlıştan, iyiyi kötüden ayırma yetisidir. Sağduyu eşit dağıtılmış olduğuna göre, bütün insanların aynı konularda aynı sonuçlara varması gerekirdi. Ancak öyle olmadığını, aynı konularda akıl yürüten insanların farklı farklı sonuçlara vardıklarını görüyoruz. Bunun nedeni farklı yollardan akıl yürütmeleridir.

Bu parçadan aşağıdaki yargıların hangisine ulaşamaz?

- A) Aynı biçimde akıl yürütenler aynı sonuçlara varırlar.
- B) Herkes kendi sağduyusundan hoşnuttur.
- C) Aynı konularda farklı sonuçlara varılmasının nedeni sağduyu eksikliğidir.
- D) Sağduyu, ahlak alanında doğruya ulaşmamızda yardımcı olabilir.
- E) Sağduyu; iyinin, kötünün, doğrunun, yanlışın farkında olma yetisidir.

31. Uzun bir süre karşılaşmamış iki arkadaş, birbirlerini görmeyi ummadıkları bir anda karşılaştıklarında, "Bu ne tesadüf!" şeklinde bir tepki verirler. Spinoza, böylesi bir tepkinin varlığın yapısına uygun olmayan bir tepki olduğunu düşünürdü. Çünkü ona göre, hayatta tesadüf diye bir şey yoktur.

Bu parçada Spinoza'nın hangi düşüncesi vurgulanmaktadır?

- A) Olan her şeyde sıkı bir zorunluluk vardır.
- B) Rastlantı ve zorunluluk, biri olmadan diğeri düşünülemeyen kavramlardır.
- C) Doğada özgürlükten gelen bir nedensellik vardır.
- D) Dışsal zorunluluk insanın iç dünyasını da belirler.
- E) İnsanlar, mutluluklarının kaynağını kendilerinin dışında arar.
32. Bentham tarafından formüle edilmiş olduğu şekilde faydacılık ilkesinin söylediği şudur: En fazla sayıda insana en büyük (maksimum) ölçüde mutluluk sağlayan bir eylem, doğru eylemdir.

Bu parçaya göre, faydacılık aşağıdakilerden hangisini doğru bulur?

- A) Bana dokunmayan yılan bin yaşasın.
- B) Her şey karşılıklıdır.
- C) Her ülke kendi çıkarlarından sorumludur.
- D) Yurtta barış, dünyada barış.
- E) Her koyun kendi bacağından asılır.

33. Walter Benjamin mekanik yeniden üretimin, bütün bir çağa damgasını vurmasına bağlı olarak sanatın bütün sahiciliğini kaybettiğini söyler. Ona göre özgün bir sanat eseri, her yeniden üretimiyle birlikte, "aura"sından hep bir şeyler daha yitirir. Bundan ötürü kültür bir bütün olarak meta üretim endüstrisine dönüşür, buna bağlı olarak da kültür ürünleri şeyleşir.

Bu parçada kullanılan "aura" kavramı, sanat eserinin hangi özelliğini dile getirmektedir?

- A) Evrenselliğini
- B) Yaratıcılık gerektirdiğini
- C) Kalıcı olmasını
- D) Estetik kaygıyla bağını
- E) Biricikliğini

34. Hobbes'a göre insan; doğası gereği kendi varlığını sürdürmeye çalışır, dünya nimetlerinden olabildiğince çok yararlanmak ister. Bunun sonucunda da herkes herkesin düşmanı olur, böylece savaşlar ortaya çıkar. Bu durumu Hobbes "İnsan insanın kurdudur." şeklinde özetler. Ama bu durum insan varlığını tehlikeye düşürdüğünden insanlar herkesin güvenliğini sağlayan bir düzen arayışına girmişlerdir. Dünya nimetlerinden yararlanırken zora başvurmadan vazgeçmek üzere birbirlerine söz vermiş, zora başvurma yetkisini ve gücünü, boyun eğecekleri bir kişiye devretmek için aralarında anlaşmışlardır.

Bu parçaya göre, insanların anlaşmalarına neden olan unsur aşağıdakilerden hangisidir?

- A) İnsanların, dünya nimetlerinden eşit yararlanamaması
- B) Bireylerin zora başvurma gücünü ve yetkisini bir otoriteye devretmek istememesi
- C) İnsanın doğal arzularının kendi varlığını tehdit etmesi
- D) Herkesin birbiriyle savaşması sonucunda kültürün yozlaşması
- E) Bitmek bilmeyen savaşların köklü uygarlıkları tehdit etmesi

35. Aristoteles fiziği yanlış elbette, geçerliliğini de tümüyle yitirmiştir. Ama yine de bir "fizik"tir yani matematiksel bakımdan gelişmemiş olsa da son derece gelişmiş bir bilim. Ne çocukça bir düşüründür ne de ortak duyunun boş, üstünkörü sözleridir. Bir kuramdır yani ister istemez ortak duyunun verilerinden yola çıkıp bu verileri son derece tutarlı ve sistemli bir incelemeye tabi tutan bir öğretiler.

Bu parçadan aşağıdaki yargıların hangisine ulaşamaz?

- A) Bilimsel bir kuramın, ortak duyunun verilerinden yola çıkması gerekmez.
- B) Kuramların geçerliliğini yitirmesi bilimselliklerine zarar vermez.
- C) Bilimsel bir kuramın yanlış olması tutarsız olduğu anlamına gelmez.
- D) Bir kuramın bilimsel olması, matematiksel bakımdan gelişmiş olmasını gerektirmez.
- E) Bilimsel bir kuramın, eldeki verileri tutarlı ve sistemli bir incelemeyle tutması gerekir.

36. - 40. soruları Din Kültürü ve Ahlak Bilgisi dersini yasal olarak almak zorunda olanlar ve İmam Hatip Okulları öğrencileri/mezunları cevaplayacaktır.

36. "Gecenin karanlığı onu kaplayınca bir yıldız gördü, 'Rabbim budur!' dedi. Yıldız batınca 'Batanları sevmem.' dedi. Ayı doğarken görünce, 'Rabbim budur!' dedi. O da batınca, 'Rabbim bana doğru yolu göstermezse elbette yoldan sapan topluluklardan olurum.' dedi. Güneşi doğarken görünce de 'Rabbim budur! Zira bu daha büyük.' dedi. O da batınca..." (Kur'an-ı Kerim, En'âm, 76-78)

Hiz. İbrahim ile ilgili bu ayetlerden "insan"a yönelik aşağıdaki sonuçlardan hangisi çıkarılamaz?

- A) İrade sahibidir.
- B) Sorumluluk sahibidir.
- C) Düşünen bir varlıktır.
- D) İnanmaya ihtiyacı olan bir varlıktır.
- E) Hakikat arayışında ilahi yardıma muhtaçtır.

37. "Ey örtüsüne bürünen (Resulüm)! Kalk ve (insanları) uyar. Sadece Rabbini büyük tanı. Elbiseni temiz tut. Kötü şeyleri terk et. Yaptığın iyiliği çok görerek başa kakma. Rabbinin rızasına ermek için sabret." (Kur'an-ı Kerim, Müddessir, 1-7)

Aşağıdakilerden hangisi, bu ayetlerde Hiz. Muhammet'e emredilenlerden biridir?

- A) Tevekkül etmek
- B) Vefakârlık
- C) Paylaşmak
- D) Hoşgörülmek
- E) Tebliğ etmek

38. "Kendilerine doğru yolu gösteren rehber geldiğinde insanların iman etmelerine ancak şöyle demeleri engel oldu: Allah bir insanı mı peygamber olarak gönderdi? (Ey Muhammet!) onlara (şu sözümüzü) ilet: Eğer yeryüzünde yurt tutup dolaşanlar melekler olsaydı o zaman onlara elçi olarak şüphesiz gökten bir melek indirirdik!" (Kur'an-ı Kerim, İsrâ, 94-95)

Bu ayetlere göre, peygamberlerin insanlar arasından seçilmesinin akli temeli nedir?

- A) Vahyin evrenselliğini sağlama
- B) Vahyin melekleri de kapsamı
- C) Vahyin rehberlik niteliği
- D) Vahyin Dünya koşullarını gözetmesi
- E) Vahyin insanüstü bir olgu olması

- 39.
- "Anne ve babana saygı göstereceksin, insan öldürmeyeceksin, zina etmeyeceksin, hırsızlık yapmayacaksın, yalancı şahitlik yapmayacaksın, komşunun evine karşı açgözlülük yapmayacaksın." (Tevrat, Çıkış, 20/12-17)
  - "Sen emirleri bilirsin: zina etmeyeceksin, öldürmeyeceksin, çalmayacaksın, yalan yere şahitlik etmeyeceksin ve anne babana hürmet edeceksin." (İncil, Luka, 18/20)
  - "Şüphesiz ki Allah adaleti, iyiliği, akrabaya yardım etmeyi emreder. Çirkin işleri fenalık ve azgınlığı da yasaklar. O, düşünüp tutasınız diye size öğüt veriyor." (Kur'an-ı Kerim, Nahl, 90)

Bu dinî metinlerden aşağıdaki yargılardan hangisine ulaşılabilir?

- A) İnanç esaslarının toplumsal hayata yansıyan yönleri vardır.
- B) İlahi dinler birçok ahlak ilkesinde birleşir.
- C) Ahlaki değerlerin yegâne kaynağı ilahi dinlerdir.
- D) Aile ve akrabalık ilişkileri dinler tarafından desteklenir.
- E) Temel insan hakları, ilahi dinler tarafından teminat altına alınmıştır.

40. Alevilik-Bektaşilikte önemli bir yere sahip olan musahiplik (yol kardeşliği) kısaca, iki kişinin, insanların şahitliğinde hayat boyu yol kardeşi olmaya söz vermesi olarak açıklanabilir. Geçmiş, eski Türklerde göçebe hayatın ve yayla kültürünün bir gereği olarak ortaya çıkan "kardeşlik" geleneğine kadar uzanan musahiplik, İslami dönemle birlikte farklı bir biçim kazanmıştır. Hz. Muhammet, Mekke'den Medine'ye hicret edildikten sonra, inananları birbirine kaynaştırmak ve sosyal dayanışmayı sağlamak amacıyla her bir Mekkeliyi, bir Medineliyle kardeş yapmıştır. Bunlar da öz kardeş gibi beraber yemek yemiş, beraber çalışmışlardır. İşte musahiplik de bu geleneklerin harmanlanarak günümüze kadar ulaşmış hâlidir.

Buna göre musahiplik ile ilgili olarak aşağıdakilerden hangisi ileri sürülemez?

- A) Özünde sosyal dayanışmayı barındırdığı
- B) Yerleşik hayata geçmede kolaylık sağladığı
- C) Din kardeşliğini yansıtan örnek bir uygulama olduğu
- D) Toplumsal aidiyeti pekiştiren bir model olduğu
- E) Şartların gereği olarak ortaya çıktığı

41. - 45. soruları Din Kültürü ve Ahlak Bilgisi dersini yasal olarak almak zorunda olmayan veya farklı müfredat ile alanlar cevaplayacaktır.

41. “Felsefe yapmak yolda olmaktır.” diyor Jaspers. Ben de “Felsefe yapmak yolda olmak kadar uçta olmaktır.” diyorum. Uçta olmak akıncılık yapmak gibidir. Orduların önünden gidip henüz kimsenin ayak basmadığı, bilmediği, görmediği sınır uçlarında cesurca at koşturmaktır aynı zamanda. Daha sonra, edindiği tecrübeleri ardından gelecek orduyla paylaşmak, onlar için patika bile olsa yol hazırlamaktır.

Bu parçada felsefenin uçta olmasıyla anlatılmak istenen aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Tüm sorulara çözüm getirmek
  - B) Teorilere ilginç yorumlarda bulunmak
  - C) Kendi başına hareket etmek
  - D) Hakikatin peşinde olmak
  - E) Yeni soru ve iddialar ortaya atmak
42. Sadece duyuşal verilerle yetinirsek örneğin su, çeşitli ve farklı hatta çelişkili şekillere girmiş gibi gözükür; kaynayan su sıcak, yağmur soğuk, kar yumuşak, buz serttir. Oysa hep aynı şeyle karşı karşıyayızdır. Bundan dolayı duyuşal olmayıp tamamen akli olan su fikrine ulaşmak için duyulur olanın ötesine geçmek, hatta ona karşı düşünmek gerekir. Nitekim bugün su fikrini, duyuşal olmayıp tamamen düşünsel olan bilimsel bir soyutlamayla H₂O gibi kimyasal bir formülle ifade ediyoruz.

Bu parça aşağıdaki yargılardan hangisine karşı örnek oluşturur?

- A) Bilimsel bilgi genellemelere ulaşmak ister.
- B) Genel fikirlere ulaşmada akıl etkin araçtır.
- C) Duyusal bilgi hakikatin bilgisidir.
- D) Duyusal bilgiyle bilim yapılamaz.
- E) Soyut bilgi duyuşal bilgiden doğar.

43. Platon’a göre “iyi”, “ideaların ideasıdır” ve erdemlerden oluşan idealar merdivenin tepesinde bulunur. Platon’da iyi ideası, iyi olan her şeyin iyi olmasını sağlayandır. Akıllı olmak, bilgili olmak, erdemli olmak iyidir. Ama bunların hiçbirisi tek başına yeterli değildir. İyi, bütün bunları içine alan bir yaşam biçimidir.

Bu parçadan aşağıdaki yargıların hangisine ulaşılabilir?

- A) Akıllı, bilgili, erdemli bir hayat sürmek bizim yararımızdır.
- B) İyi, varlığı belirleyen ana ilkedir.
- C) İyi ve kötü, görelî kavramlar olduğu için bunların ötesinde bir yaşam sürdürmek gerekir.
- D) İyi, “erdemli” yani “iyi” bir yaşam sürmeyi olanaklı kılar.
- E) İyi, her insanın gerçekleştirmesi gereken bir ideadır.

44. Eğer bir kanıtlama yapılacaksa bu kanıtlama yolu farklı biçimlerde karşımıza çıkar. Kimisi dünyanın hareketine bakarak bir ilk hareket ettiricinin olması gerektiğini ileri sürer. Kimisi dünyadaki nedenler zincirine bakarak bir ilk nedenin var olduğu sonucuna ulaşır. Kimisi de dünyadaki şeylerin çokluğuna, değişkenliğine, zorunsuzluğuna bakarak bütün bunların ardında tek değişmez zorunlu bir varlığın bulunması gerektiği sonucunu çıkarır.

Bu parçada dile getirilen sorgulama, felsefenin hangi disipliniyle ilgilidir?

- A) Din felsefesi
- B) Ahlak felsefesi
- C) Bilgi felsefesi
- D) Siyaset felsefesi
- E) Bilim felsefesi

45. Doğrulanmış olmak bir kuramın erdemi değil, zaafıdır. Çünkü doğrulayıcı örnek bulmaktan daha kolay bir şey yoktur. Bir kuram, ne kadar çok yanlışlama çabasından başarıyla çıktıysa o kadar iyi bir kuramdır. Yanlışlamaya çalışıp yanlışlayamadıysak o kuram doğrulanmış değil, pekiştirilmiş olur. Bir kuram yanlışlanma olanağını taşıdığı için bilimsel sıfatını hak eder, herhangi bir düşünsel deneyle de olsa hiç yanlışlanamıyorsa bu durum onun bilimsel olmadığını gösterir.

Bu parçada söylenenler aşağıdaki sorulardan hangisinin cevabı olabilir?

- A) Bilimsel kuramlar nasıl yanlışlanır?
- B) Bir kuramın doğruluğunun ölçütü nedir?
- C) Bir kuram ne zaman doğrulanmış sayılmalıdır?
- D) Bilimsel kuramlar ne zaman yanlışlanmış sayılmalıdır?
- E) Bir kuramın bilimselliğinin ölçütü nedir?